

ΠΡΩΤΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

Ορισμός: Ένας θετικός ακέραιος $P > 1$ καλείται πρώτος $\Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow$ οι μόνοι διαιρέτες του είναι: $1, P$.

Ένας θετικός ακέραιος α καλείται εύνθετος $\Leftrightarrow$ δεν είναι
 πρώτος $\Leftrightarrow \exists (b, c) \in \mathbb{Z}^2 : \alpha = b \cdot c \text{ κ' } 1 < b, c < \alpha$.

Θεώρημα: Κάθε θετικός ακέραιος ($\alpha > 1$) έχει πάντα έναν
 πρώτο διαιρέτη!

Απόδειξη: Θεωρούμε το ακόλουθο σύνολο $S = \{m \in \mathbb{N} \mid m/\alpha \wedge 1 < m < \alpha\}$
 Τότε $S \neq \emptyset$ διότι $\alpha \in S$ (διότι $\alpha/\alpha \wedge \alpha > 1$).

Άρα από (ΑΚΔ) το S έχει ελάχιστο στοιχείο, έστω $P = \min S$.
 Ιδιαίτερα $P \in S : P/\alpha \text{ κ' } P > 1$.

Υποθέτουμε ότι P είναι εύνθετος $\Rightarrow \exists b, c \in \mathbb{N} : P = b \cdot c$

Είναι $b|P$ κ' $b|\alpha \Rightarrow b|\alpha \text{ κ' } b > 1 \Rightarrow b \in S$ με $1 < b < P$.

$\Rightarrow b \in S$ άτοπο διότι $b < P = \min S$ ΑΤΟΠΟ

Άρα P πρώτος κ' επομένως ο α έχει πάντα έναν
 πρώτο διαιρέτη.

(*) ΘΕΩΡΗΜΑ: (Ευκλείδης - Στοιχεία του Ευκλείδη - 9^ο βιβλίο).

Το πλῆθος των πρώτων αριθμών είναι άπειρο! §20

Απόδειξη: Υποθέτουμε ότι το πλῆθος των πρώτων αριθμών είναι
 πεπερασμένο, έστω n , κ' έστω: $P_1, \dots, P_n$ όλοι οι πρώτοι αριθμοί.

Θεωρούμε τον αριθμό $\alpha = P_1 \cdot P_2 \cdot \dots \cdot P_n + 1$. Τότε $\alpha > 1$

Από το προηγούμενο θεώρημα ο α έχει έναν πρώτο διαιρέτη
 έστω P . Άρα $P|\alpha$. Επειδή $P_1, \dots, P_n$ όλοι οι πρώτοι αριθμοί $\Rightarrow$

$\Rightarrow P = P_k$ για κάποιο $k = 1, \dots, n$. Τότε $P = P_k |\alpha$

κ' $\alpha = P_1 \cdot P_2 \cdot \dots \cdot P_n + 1$

Έχουμε ότι $\left. \begin{array}{l} P_k | P_1 \cdot \dots \cdot P_n + 1 \\ P_k | P_1 \cdot \dots \cdot P_n \end{array} \right\} \Rightarrow P_k | \alpha - P_1 \cdot \dots \cdot P_n \Rightarrow$

$\Rightarrow P_k | 1$ ΑΤΟΠΟ (οι μόνοι διαιρέτες του 1 είναι το 1 κ' $P_k > 1$ δίνει πρώτος)

Άρα το πλήθος των πρώτων αριθμών είναι άπειρο!!

Σύνολο των πρώτων αριθμών: $\mathbb{P} = \{p \in \mathbb{N} \mid p \text{ πρώτος}\}$.

$$p_1=2, p_2=3, p_3=5, p_4=7, p_5=11, p_6=13, \dots$$

Πρόταση: Αν p_n ο n -οστος πρώτος αριθμός τότε:

$$p_n \leq 2^{2^{n-1}}, \quad \forall n \geq 1$$

Απόδειξη: Θα γίνει με χρήση της ΑΜΕ των πρώτων

$$P(n) : p_n \leq 2^{2^{n-1}}, \quad \forall n \geq 1.$$

- Για $n=1 \Rightarrow p_1=2 \leq 2=2^1$, άρα $P(1)$ αληθής.
- Επαγωγική υπόθεση: Η πρόταση $P(m) : p_m \leq 2^{2^{m-1}}$, $1 \leq m < n$.
- Θα n πρόταση $P(n)$ είναι αληθής.

Ισχυρισμός: $p_n \leq p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_{n-1} + 1$ (*).

Απόδειξη του ισχυρισμού

Ο αριθμός $\alpha = p_1 \cdot p_2 \cdot \dots \cdot p_{n-1} + 1 > 1$ και άρα ο α έχει έναν πρώτο διαιρέτη, έστω p : $p \mid \alpha \Rightarrow p \mid (p_1 \cdot \dots \cdot p_{n-1} + 1)$

Τότε $p \neq p_1, p_2, \dots, p_{n-1}$ διότι διαφορετικά αν $p = p_k$, $1 \leq k \leq n-1$

$$\begin{aligned} \text{τότε } p &= p_k \mid p_1 \cdot \dots \cdot p_{n-1} \\ p &= p_k \mid p_1 \cdot \dots \cdot p_{n-1} + 1 \end{aligned} \Rightarrow p_k \mid 1 \text{ άρα } p_k = 1 \text{ αφού } p_k \text{ πρώτος.}$$

$$\text{Άρα } p = p_k \mid \alpha, k \geq n \Rightarrow p_n \leq p_k \leq \alpha = (p_1 \cdot \dots \cdot p_{n-1} + 1)$$

$p_k \mid \alpha \Rightarrow p_k \leq \alpha$

Άρα αποδείχθηκε η (*)

Από τον ισχυρισμό είναι: $p_n \leq p_1 \cdot \dots \cdot p_{n-1} + 1 \leq$

$$p_1 \leq 2^{2^{1-1}}$$

$$p_2 \leq 2^{2^{2-1}}$$

$$p_{n-1} \leq 2^{2^{n-2}}$$

$$\begin{aligned} &\leq 2^{2^0} \cdot 2^{2^1} \cdot \dots \cdot 2^{2^{n-2}} + 1 = \\ &= 2^1 \cdot 2^2 \cdot \dots \cdot 2^{2^{n-2}} + 1 = \\ &= 2^{1+2+2^2+\dots+2^{n-2}} + 1 = \\ &= 2^{2^{n-1}-1} + 1 \leq 2^{2^{n-1}-1} + 2^{2^{n-1}-1} = \end{aligned}$$

$$p_m \leq 2^{2^{m-1}}, \quad 1 \leq m < n.$$

Επαδ. υπόθεσ.

$$\begin{aligned} &1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^{n-2} = \\ &= 2^{n-1} - 1 \end{aligned}$$

$$= 2 \cdot 2^{2^{n-1}-1} = 2^{2^{n-1}}$$

$$\text{Άρα } P_n \leq 2^{2^{n-1}} \Rightarrow P(n) : \text{αριθμός}$$

$$\text{Άρα } \boxed{n | P(n) \text{ αριθμός, } \forall n \geq 1}$$

$$2 = P_1 \leq 2^{2^1-1} = 2^{2^0} = 2^1 = 2$$

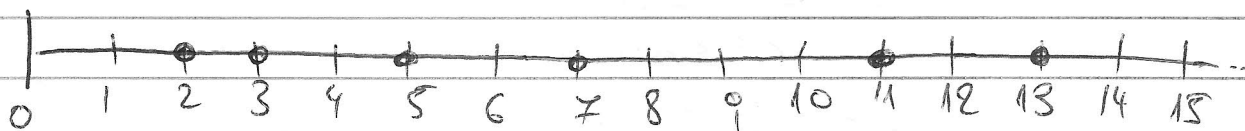
$$3 = P_2 \leq 2^{2^2-1} = 4$$

$$5 = P_3 \leq 2^{2^3-1} = 2^4 = 16$$

$$P_4 = 7 \leq 2^{2^4-1} = 256$$

1-1

Ο Μεγαλύτερος γνωστός Πρώτος αριθμός: $2^{57.885.161} - 1 \rightarrow$
 $\rightarrow$ έχει περίπου 17.425.140 ψηφία.

Κύρια προβλήματα που αφορούν τους Πρώτους αριθμούς:

① Υπάρχουν αλγόριθμοι οι οποίοι να αποφασίζουν αν ένας αριθμός είναι Πρώτος; ΝΑΙ σε πολυωνομικό χρόνο (ή) σε ανώτερο χρόνο

② Υπάρχουν αλγόριθμοι να αναζητήσω έναν αριθμό σε γνώστο Πρώτο Παράγονση; ΟΧΙ προς το παρόν

Αν ένας αριθμός της μορφής $2^n - 1$ είναι πρώτος $\Rightarrow$ τότε καλούμε Πρώτοι του Mersenne.

Πρόταση: Υπάρχουν ομοδομήσις μεγάλα διακεμήλα φυσικών αριθμών τα οποία δεν περιέχουν κανέναν πρώτο αριθμό.

$\forall n \geq 1$: οι αριθμοί $(n+1)! + 2, (n+1)! + 3, \dots, (n+1)! + n+1$
 δεν είναι πρώτοι, διότι το $2 \mid [(n+1)! + 2]$, το $3 \mid [(n+1)! + 3], \dots$, το $(n+1) \mid [(n+1)! + n+1]$

- Για $n=2 \Rightarrow (n+1)! + 2 = 1 \cdot 2 \cdot 3 + 2 = 8$, $6 + 3 = 9$ (όχι πρώτοι)
- $n=3 \Rightarrow (n+1)! = 24$ $24 + 2 = 26$, $24 + 3 = 27$, $24 + 4 = 28$ (+/-)
- $n=4 \Rightarrow (n+1)! = 120$, $122, 123, 124, 125$.

+

(Πρόβλημα του Ερατοσθένη) Θεώρημα: Κάθε σύνθετος αριθμός $\alpha > 1$, έχει έναν πρώτο διαιρέτη $p \leq \sqrt{\alpha}$.

Απόδειξη: Ο αριθμός α : σύνθετος $\Rightarrow \alpha = b \cdot c$ $1 < b, c < \alpha$.

Λογισ βλίζη ως γενικότερας έσω ότι $c \leq b$.

$$\text{Τότε } \alpha = b \cdot c \leq b^2 \quad (1)$$

$$c^2 \leq b \cdot c = \alpha \quad (2)$$

Επειδή $c > 1$, ο c έχει πρώτο διαιρέτη, έσω p . Τότε $p \mid c \Rightarrow \Rightarrow p \leq c$. Τότε

$$\left. \begin{array}{l} p \mid c \\ c \mid \alpha \end{array} \right\} \Rightarrow p \mid \alpha \text{ κ' } p \leq \sqrt{\alpha}$$

Πρόταση: Αν $\alpha \in \mathbb{N}$ με $\alpha > 1$ κ' δεν $\exists p$ πρώτος έτσι ώστε $p \mid \alpha$ κ' $p \leq \sqrt{\alpha}$ τότε α : πρώτος.

[Κριτήριο απόφασης για τον αν ένας αριθμός είναι πρώτος ή όχι].

Παράδειγμα: (α) $\alpha = 643$, (β) ~~583~~, $\alpha = 583$.

$$(α) \quad 25 < \sqrt{643} < 26$$

$$p \leq \sqrt{643} ?$$

Πρώτοι $\Rightarrow p = 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23$.

Δοκιμάζοντας, κανένας από αυτούς τους αριθμούς δεν διαιρεί $\rightarrow$

τον 643, άρα ο 643 είναι πρώτος με βάση το παραπάνω κριτήριο.

(b) $\alpha = 583. \Rightarrow 24 < \sqrt{583} < 25$

η άρα οι ίδιοι $P \in \alpha$

Τότε δοκιμάζοντας $\Rightarrow 11/583$ κ' $11 \leq \sqrt{583} \Rightarrow 583$ όχι πρώτος

ΚΟΣΚΙΝΟ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗ

Η μέθοδος συνίσταται στο εύρεση όλων των πρώτων $P \leq \alpha$ όπου $\alpha > 1$.

Βάση της μεθόδου: Αν ο α δεν διαιρείται από κανέναν $P \leq \sqrt{\alpha}$ τότε α : πρώτος.

Μέθοδος: θεωρούμε τους αριθμούς: $2, 3, \dots, \alpha$

α' κέραια

• για κάθε πρώτο $P \leq \sqrt{\alpha}$, διαγράφουμε όλα τα πολλαπλάσια του P

• αυτοί που μένουν θα είναι όλοι οι πρώτοι οι οποίοι είναι $\leq \alpha$.

—/

Παράδειγμα: ~~2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20~~

(2) (3) (5) (7) (11) (13) (17) (19) (23) (29) (31) (37) (41) (43) (47) (53)

Όλοι οι = είναι
οι πρώτοι

$\alpha = 50$

$P \leq \sqrt{50}$

↓
πρώτος ($P = 2, 3, 5, 7$)

OK OK OK OK